

cinema | «els homes que no...»

Malsons a la societat del benestar

► **Títol:** *Els homes que no estimaven les dones* (*Män som hatar Kvinnor*). Suècia, 2009.

Director: Niels Arden Oplev

Intèrprets: Noomi Rapace, Michael Nykvist, Peter Andersson.

ÀNGEL QUINTANA

En un temps en què es parla de crisi de la lectura, resulta curiós comprovar com els *best-seller* han passat a convertir-se en un material altament valuós per tal de fer-ne adaptacions cinematogràfiques que solen fracassar artísticament però que en la majoria dels casos es converteixen en grans èxits comercials. Sembla com si tot *best-seller* necessités la seva adaptació per tenir una segona vida comercial i poder fer-se publicitat. El resultat final de la pel·lícula no és més que un reclam publicitari, encara que només sigui per dir una vegada més que el llibre original és sempre millor que el relat cinematogràfic. L'adaptació del primer capítol de la trilogia *Millenium*, de Stieg Larsson, *Els homes que no estimaven les dones*, constitueix un cas previsible, malgrat que les seves peculiaritats l'aparten un xic de la norma. La peculiaritat més curiosa rau en el fet que els editors han confiat l'adaptació a la indústria del seu país i han deixat pas a un *blockbuster* de producció sueca, posant a prova les capacitats de la indústria europea per afrontar el repte d'una mínima especialitat. Dirigida a contracorrent per Niels Arden Oplev, un cineasta provinent del món televisiu que amb la pel·lícula vol copiar mimèticament el model dels *thriller* americans, s'aparta d'aquell model de cinema més fred i reflexiu que ens ha donat l'altra pel·lícula sueca de la temporada, el relat de vampirs *Déjame entrar*, de John Ajvide Lindqvist.

Els homes que no estimaven les dones no té gaire originalitat com a relat. La seva estructura podria ser la d'una pel·lícula de misteri més o menys convencional en què un seguit de crims del passat deixen pas a un jeroglífic que pot solucionar-se a partir d'un seguit de citacions bíbliques. Des d'aquesta perspectiva, l'empremta d'obres com ara *Seven*, de David Fincher, és més que considerable. La trama degenera cap a solucions més rocambolesques i té els clàssics cops d'efecte propis del gènere. El resultat global és més aviat discret. L'originalitat de la pel·lícula, que estaria determinada per la novel·la, rau en la manera com Stieg Larsson convertia la novel·la d'intriga en un model de denúncia contra els sectors de l'extrema dreta de la seva societat i com reflexionava sobre els maltractaments femenins. Larsson va ser tota la seva vida un periodista militant, que va convertir les seves novel·les en una manera de denunciar els aspectes més tèrbols de la societat del benestar. Niels Arden Oplev reprèn aquesta denúncia però sense gaire intensitat, i cau a vegades en un retrat més caricaturesc. L'altra peculiaritat de la pel·lícula és la manera com es construeix la parella protagonista. Mikael Blomkvist vol ser l'alter ego del mateix Larsson, un periodista transparent que vol convertir el seu treball en una forma de denúncia contra la corrupció. La seva imatge d'home íntegre no aporta res de nou; la novetat rau en el personatge de Lisbeth Salander –interpretada amb molta gràcia per Noomi Rapace–, una *hacker* d'aparença gòtica que viu marcada per un fosc passat que no acaba de revelar i que té un sorprenent do per a la memòria visual. Ressentida, políticament incorrecta, venjativa i amoral, és un personatge veritablement a contracorrent que anima la pel·lícula i la treu del seu rerefons excessivament previsible.

Agustí Pons torna a la poesia vint anys després amb «Metàfora»

L'amor, la mort i els límits del llenguatge són alguns temes del nou poemari

VALÈRIA GAILLARD / Barcelona
● «El periodisme –diu Agustí Pons– intenta explicar les coses que es veuen. La poesia intenta explicar les coses que no es veuen». A *Metàfora*

(*Meteora*), el periodista cultural reprèn el gènere poètic vint anys després de la publicació del darrer poemari amb un objectiu: submergir-se en el «misteri que intentem entendre a

través d'un llenguatge que és una convenció». L'autor reprèn la reflexió sobre el llenguatge poètic, l'amor, la quotidianitat i pensa en la mort, «més propera que fa vint anys».

«La poesia intenta copsar la realitat més fonda, aquella que s'escapa per la costura de les paraules.» La tasca del poeta, segons Pons, és «anar a pouar en les parts més fosques de l'ésser per intentar expressar-les amb paraules», paraules que sempre són insuficients, com bé sap el lector de Mallarmé, que va abolir la il·lusió referencial amb la seva sentència «una rosa no és una rosa».

La poesia, per tant, s'expressa a través de metàfores, d'aquí el títol del poemari: «Les metàfores serveixen per arribar allà on arriben les explicacions normals.» Un exemple de metàfora que proposa Pons al poema tercer: «...com un cec que es gira cap a la llum / i intueix les formes de la forma / i després, maldestre, prova de dibuixar-les. / En això, diuen, consisteix l'ofici del poeta.»

Alguns dels trenta poemes que integren *Metàfora* estan influenciats també per l'art plàstic i reflexionen al voltant de l'«*ut pictura poesis*» d'Horaci, és a dir de la relació entre la pintura i la poesia a l'hora de copsar o imitar la realitat. Només cal dir que la *Venus* de Ticià apareix reproduïda a la portada del llibre. La música també hi és present, concretament a través d'Albinoni i Händel. Pons, que ha assistit al concert d'*El Messies* participatiu, troba impossible

Agustí Pons, durant la presentació del seu poemari dimarts a Barcelona. / MARTÍ PONS

racionalment que l'esperit es deixi anar a aquesta «experiència metafísica» que canta a la creació divina.

«Agustí Pons reserva per a la poesia el seu jo més íntim», va afirmar Àlex Broch durant la presentació del poemari, dimarts al vespre a la llibreria Ona de Barcelona. El

crític literari, signatari del pròleg, és del parer que hi ha una continuïtat temàtica amb el món poètic que havia construït durant la dècada dels setanta i vuitanta: *Cossos i fets* (1977), *Tractat de geografia* (1980), *Signe i desig* (1987) i *Temps d'esbrotar* (1989). Això és, la reflexió al voltant del llenguatge i

els seus límits, el diàleg amb la vida i amb la pintura, mantenint com a substrat la poesia amorosa, és a dir, l'erotisme i l'amor.

Destaca, per tant, com a eix central la vivència amorosa: «Vint anys després, el sentiment amorós és vist des de la maduresa i la plenitud viscuda i compartida». A més, apareix la mort «vista de més a prop».

D'altra banda, tres dels poemes del recull estan dedicats a tres personalitats del món cultural que l'autor va conèixer de prop: Miquel Martí i Pol, Nèstor Luján i Maria Mercè Marçal.

Pons, que ha dedicat part de la seva escriptura a biografies (Joan Triadú, Pere Calders, Maria Aurèlia Capmany, Nèstor Luján...) assegura que no ha deixat mai d'escriure poesia. L'any passat però, va proposar-se donar-li forma en un llibre. *Metàfora* recull així la producció lírica del darrer any.

Per què ha trigat tants anys a tornar a publicar poesia? L'autor respon: «Ara em sento més alliberat professionalment i la situació de la poesia també ha canviat. Abans era un cercle petit i tancat. Ara hi ha més pluralisme.»

Pons pensa continuar conreant la poesia; tanmateix, no vol treure un nou poemari cada any: «La poesia em fa molta por. La tinc sacralitzada.»

El Saló del Còmic tanca la vint-i-setena edició amb prop de 100.000 visites

EL PUNT / Barcelona
● El Saló del Còmic de Barcelona va tancar ahir la vint-i-setena edició havent assolit la xifra de 100.000 visitants, segons va indicar ahir, ben satisfet, Carles Santamaria, director de la mostra. El nombre d'assistents iguala, per tant, el de l'edició anterior, i consolida el saló, segons els seus organitzadors, com un dels «grans referents

internacionals». Durant quatre dies, el Saló del Còmic ha ofert un variat programa d'activitats amb gairebé una vintena d'exposicions, col·loquis, tallers i firmes d'autors nacionals i internacionals, com ara Mike Mignola, Jim Lee –autor d'*El cavaller i el drac*, amb el qual ha portat Batman a Barcelona–, David B. Gipi, Carlos Giménez, Purita Cam-

pos i Victoria Francés. Entre les exposicions cal destacar-ne una amb les planes originals de Flash Gordon i una altra dedicada a la presència d'Obama en el món de la historieta.

L'any vinent, Holanda

D'altra banda, Santamaria va anunciar ahir que Holanda serà el país convidat de la 28a edició del saló, que tindrà lloc a la Fira de

Barcelona del 6 al 9 de maig del 2010. Durant tot el mes, segons Friso Wijnen, secretari de cultura de l'ambaixada d'Holanda, es portaran a terme diferents accions de promoció al carrer i, ja en el decurs del saló, es podran veure exposicions compartides entre dibuixants holandesos i de l'Estat espanyol, com la que unirà Javier Mariscal i Joost Swarte.